

Nagy Károly

1934–2011

„Nemsokára itt a kaszás” – mondogatta, május 24-én lett volna 77 éves. De a nagy kaszás nem volt türelmes. Május 3-án, 16 óra 39 perckor elragadta őt. Bár már több hónapja az ágyat nyomta, senki sem gondolta, hogy állapota végzetes lehet. Még a halála előtti estén is vidáman beszélgetett látogató családtagokkal. Reggelre egy vérrög elakadása nagy kiterjedésű vérömlenyt okozott agyában, amin már nem lehetett segíteni.

Dr. Nagy Károly szociológia professzor emeritus 1934. május 24-én született Nyíregyházán. Az ot-tani tanítóképző elvégzése után egy környékbeli tanyai, majd egy baranyai általános iskolában tanított. 1956 októberében Erdősmecke Forradalmi Nemzeti Tanácsa elnökévé választották. 1956. november 13-án hagyta el Magyarországot. 1962-ben a Rutgers Egyetem pszichológia szakán végzett, M.A. diplomáját 1966-ban, doktorátusát (Ph.D.) 1970-ben szerezte meg szociológiából a New York-i New School for Social Research egyetemen.

1960-ban egyik alapítója és huszonöt évig egyik tanítója volt a Magyar Öregdiák Szövetség New Brunswick-i Hétvégi Magyar Iskolájának. 1965-ben egyik kezdeményezője, 1970 óta egyik vezető

szakembere az Anyanyelvi Konferenciának (A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága), tan-könyveinek egyik lektora, Nyelvünk és Kultúránk folyóiratának egyik szerkesztője volt.

1965-től 1994-ig tanított a Rutgers Egyetemen, 1968-tól 2006-ig a Middlesex County College taná-ra volt, 1970-től 1982-ig tanszékvezetője. Tanított a Montclair, és Magyarországon rendszerváltoztatás óta vendégprofesszorként a Janus Pannonius, az Eötvös Loránd és a Debreceni Egyetemen is.

Angol és magyar nyelvű tanulmányai, cikkei 1965 óta jelentek meg. 1977-től 1997-ig szerkesz-tette a Magyar Öregdiák Szövetség – Bessenyei György Kör *Tanúk korokról* című szóbeli történe-lem (oral history) előadás- és nyolc kötetes kiad-vány-sorozatát a Rutgers Egyetemen.

Dr. Nagy Károly a szociológiatudomány profesz-szora, a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja 1956 óta az Amerikai Egyesült Államokban élt. Az 1999-ben Magyar Köztársasági Érdemrenddel, 2004-ben Bethlen Gábor-díjjal kitüntetett egyetemi ta-nár egész életét és munkásságát a magyar nyelvnek, a magyar kultúrának szentelte. Ápolta és gondozta az amerikai magyarság körében a hazai hagyomá-nyokat. A XXI. Század Társaság által alapított Ha-zám-díj kitüntetésben részesült, melyet a Magyar Tu-dományos Akadémián 2009 novemberében adtak át.

Megjelent művei:

Tanítunk magyarul (1977); *Magyar szigetvilágban ma és holnap* (1984); *Szigetmagyarság és szolidaritás* (1988); *Küldetésben* (1996); *Emigránsok küldetésben* (2000) és *Amerikai magyar szigetvilágban* (2009) című köny-veiben a magyar nyelv és kultúra külföldi megtar-tásának, művelésének módozatait, a kettős kultúra küldetészerű vállalásának jelentőségét elemezte. Életútját összefoglaló könyvét *Járatlan utakon – kor-fordulók világában* címmel 2003-ban adták ki. Szer-kesztésében 1991-ben először jelent meg angolul Bibó István legfontosabb tanulmányainak, írásainak 591 oldalas kötete: István Bibó: *Democracy, Revolu-tion, Self-Determination*. Társ szerkesztője volt (Lee Congdon-nal és Király Bélával) annak a 956-oldalas angol nyelvű tanulmánykötetnek (1956, *The Hunga-rian Revolution and War for Independence*), amely az Atlantic Research és a Magyar Tudományos Akadé-mia közös kiadásában 2006-ban jelent meg.

1976-ban a párizsi Kassák Lajos-díjjal, 1981-ben a Bárczi Géza emlékéremmel, 1993-ban a Nagy Imre emlékplakettel, 1999-ben a Magyar Köztársasági Érdemrendjével, 2004-ben Bethlen Gábor-díjjal, 2009-ben Hazám-díjjal tüntették ki.

Papp László